

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti augustini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

tatem nō potest habere oculū ad mercedē. vt ponat aliqd quodcūq; sinez amari scz dei. hoc enim esset cōtra rationē caritatis. vt est amicitia quedā. nec iterū vt ponat aliqd tēporale bonū sinez ipsi amois. qz hoc esset contra rōnem caritatis vt est virtus. pōt tū habere oculū ad mercedē vt ponat beatitudinē creatā finem amois. non aut finē amari. hoc em nec est ptra rōnem amicitie nec cōtra rōnez virtutis. cū beatitudo virtutū sit finis. ¶ Ad rationes in oppositū. ¶ Ad p̄mam r̄ndetur negado p̄nam. ⁊ ad p̄bationem r̄ndetur q̄ oculus nō est simplex si respectus haberetur ad premiū tanq̄ finē ipsi amari. s. dei. sed vt dictū est. non habetur respectus ad p̄miū q̄ sit finis amari. sed q̄ sit finis seruitij vel amaris. ¶ Ad scđam r̄ndetur negando p̄nam. Et ratio est. qz mercedarius d̄z ibi qui opus spūale ppter mercedē tēporalē exercet. ⁊ talis vitupat. ¶ Ad tertiā p̄z r̄nsio p̄ ea q̄ dicta sunt ad primā.

cent sit maior q̄ sit i ecclesia dei. ¶ Secunda. vtrum prelatus qui non facit quod docet sit in statu perfectionis.

D primas questionez sic pcedit. Et videtur q̄ statū prelatozū etiā qui faciunt et docent non sit maior q̄ sit in ecclesia dei.

¶ Primo sic. dicitur Matt. xii. si vis perfectus esse vade ⁊ vende oia que habes ⁊ da pauperibus. hoc faciūt religiosi. sed non ad hoc tenētur epi. Dicit em. xij. q. i. Epi de rebz p̄p̄ijs vel acquiritis vel quicqd de p̄prio habēt heredit̄ suis relinquāt. ergo videtur q̄ religiosozū status sit maior. ¶ Secūdo. persecutio p̄ncipalitus p̄sistit in dilectione dei q̄ in dilectione proximi. sed status religiosozū directe ordinatur ad dilectionē dei. ⁊ ex dei seruitio ⁊ famulatu noiatur vt dicitur. vj. celestis hierarchie. statū autem epozū videt ordinari ad dilectionē p̄mi. cuius cure superintēdunt. ergo idem quod prius. ¶ Tertio. status religiosozū ordinat ad vitam cōtemp̄tatiuā que potior est q̄ actiua ad quā ordinat status epozū. ergo idem qd prius. ¶ In oppositū est euangeliū. Qui fecerit ⁊ docuerit hic magnus vocabitur ⁊c.

In festo sancti augustini est euangeliū. Vos estis sal terre ⁊c. mat thei. v. Circa qd possunt disputari sequētes questioes. ¶ Prima. vtrum status prelatozū qui faciūt ⁊ do-

In festo sancti augustini.

¶ Secundo sic. nullo licet a ma-
iori statu ad minorem transire.
hoc enim esset retro respicere. s; potest aliquis de statu religionis in statum episcopalem transire. d; enim. xvij. q. i. q; sacra ordinatio de monacho episcopum facit. ergo status prelatorum maior. et perfectior est quam religiosorum. et per consequens omnium aliorum.
¶ Respondeo dicendum quod status prelatorum sit maior quam aliquis alius in ecclesia. Probatum ista conclusio primo ex illa euangelii presentis. in quo christus prelatos alloquens dicit. Vos estis salterre. vos estis lux mundi. Patet etiam ex illo augu. lxxvij. dist. c. quorum. ubi vocat eos patres et principes ecclesie. Ratione sic respectu religiosorum. (que habetur. ij. q. clxxvij. ar. vij.) Sic augu. xij. super Bess. ad litteram dicit. Semper agens prestantior est patiente. in genere autem perfectionis episcopi secundum dionysium v. celestis hierarchie. se habent ut perfectiores. Religiosi autem ut perfecti. quorum vnum pertinet ad actionem. alterum ad passionem. ergo status episcoporum maior et prior est statum religiosorum. ¶ Ad rationes in oppositum. ¶ Ad primam respondetur negando consequentiam. Pro quo notandum iuxta sanctum thomam. lvi. s. ad. i. quod abrenunciatio propriam facultatem dupliciter considerari potest. Uno modo secundum quod est in actu et sic in ea non consistit essentiali

ter perfectio. s; est quoddam perfectionis instrumentum. Et ideo nihil prohibet statum perfectionis esse sine abrenunciatione propriorum. Alio modo potest considerari secundum preparationem animi. ut scilicet homo sit paratus si oportuerit omnia dimittere vel distribuere. et hoc pertinet directe ad perfectionem. In augu. in li. de consensu euangelistarum. dicitur omnes filios sapientie intelligere. non in abstinendo nec in manducando esse iustitiam. s; in equanimitate tollerandi inopiam. In apostolus dicit. Scio abundare peruriam pati. Ad hoc autem maxime tenent episcopi quod omnia sua pro honore dei. et salute sui gregis contempnant cum opus fuerit vel pauperibus sui gregis largiendo. vel rapinam bonorum suorum cum gaudio sustinendo. ¶ Ad secundam respondetur negando minorem si intelligat tantum etc. quoniam prelati verique dilectioni scilicet dei primi intendunt imo quod intendunt dilectioni proximorum prouenit ex abundantia dilectionis diuine. hoc autem est maioris dilectionis signum ut propter amicum etiam alii seruiat quod etiam si soli amico vellet seruire. ¶ Ad tertiam respondetur. quod prelati non solum ordinantur ad vitam actiuam. sed etiam a contemplatiua de qua debet haurire quod in actiua influat. Unde gregorius dicit in pastoralis. Sit presul in actione precipuus pre cunctis contemplatione suspensus etc.

D secundā
questionem sic
proceditur. Et
videt q̄ prela-
tus docēs et nō
faciens nō sit
in statu perfe-

ctionis. ¶ Primo sic. Qui nō est
in gratia non est in statu gratie.
ergo pari ratione qui nō est per-
fectus. cuiusmodi est prelatus q̄
docet bona et nō facit. ergo talis
nō est in statu p̄fectionis. ¶ Se-
cundo sic. qui est in statu seruitu-
tis peccati nō videtur esse in sta-
tu perfectionis. sed mali p̄lati
sunt in statu seruitutis peccati.
Jo. viij. Qui facit peccatū seru-
us est peccati. ergo repugnat q̄ sint
in statu perfectionis. ¶ In oppo-
situm est q̄ multi prelati sunt q̄
gratia et caritate carēt. in q̄bus
consistit imperfectio. et tñ sunt
in statu p̄lationis. que dicit statū
perfectionis. ergo r̄. ¶ R̄nde
dicendū sub vna cōclusionē tali.
q̄ nec ois perfectus est in statu
perfectionis. nec ois qui stat in
statu perfectionis est perfectus.
Ista cōclusio sic ostenditur vera
iuxta scrip̄tū tho. (ij. q. clxxiiij.
art. iij.) Status pp̄rie pertinet
ad conditionē libertatis vel ser-
uitutis sp̄ialis. Libertas autē
et seruitus potest in homine at-
tendi dupliciter. Uno modo s̄m
q̄ interius agit. Alio modo s̄m
id quod exterius agitur. Et quia
vt dicitur. i. Reg. xvj. Domines

vident ea que parent. deus autē
intuetur cor. Inde est q̄ s̄m inte-
riorem hoīs dispositionē accipi-
tur conditio spiritualis status
in homine per comparationē ad
iudiciū diuinū. Scdm̄ autem
ea que exterius aguntur accipi-
tur spiritualis status in homine
per comparationē ad ecclesiam
et sic de statib⁹ nunc loq̄mur. put-
scilz ex diuersitate statuum que
dam ecclesie pulchritudo confur-
git. Est autem considerandus q̄
optum ad hominē ad hoc q̄ ali-
quis adipiscatur statum liberta-
tis vel seruitutis requiritur qui-
dem primo aliqua obligatio vel
absolutio. non enim ex eo q̄ ali-
quis seruit alicui efficit seruus
quia etiā liberi seruiunt. nec ex
hoc q̄ aliquis desinit seruire ef-
ficatur liber. sicut p̄z de seruis
fugitiuis. sed ille est p̄pe seru-
us qui obligatur ad seruiendū. et ille
est liber qui a seruitute absoluitur.
Secūdo requiritur q̄ obligatio
predicta cum aliqua solēnitate
fiat. sicut cetera que inter hoies
obtinēt perpetuaz firmitatem
quedam solēnitas adhibetur.
Sic igitur et in statu perfectio-
nis pp̄rie dicitur esse aliquis
non ex hoc q̄ habet actum dile-
ctionis p̄fecte. sed ex hoc q̄ obli-
gat se perpetuo cum aliqua solē-
nitate ad ea que sunt perfectio-
nis. Constat etiā q̄ aliqui se obli-
gant qui nō seruant et aliqui im-
plent ad qd nō se obligauerūt. vt
p̄z Mat. xxi. de duob⁹ fratribus

In festo sancti bartholomei.

quorum vnus patri dicit. Ope rare in vinea. respondit. nolo. et postea iuit. Alter aut respōdēs ait. Eo et non iuit. Et ideo nihil prohibet aliquos esse perfectos qui nō sunt in statu perfectōis. et aliquos esse in statu perfectōnis qui nō sunt perfecti. ¶ Ad rationes in oppositū vna respōsio sufficit. q̄ pcedunt q̄tum ad interiorē statum. nō aut q̄tum ad exteriorē. de quo est sermo.

M festo sancti bartholomei est euangelium. Hoc est preceptus etc. Johā. xv. Circa qd̄ potest disputari sequens questio.

Rimo. vtrū beatus bartholomeus et alij apostoli potuerunt dici amici dei. et videt̄ q̄ non. ¶ Primo sic. amicitia est relatio paritatis. sed deo inulto superior est homine. ergo hois ad deū nō est amicitia. ¶ Secūdo sic. caritas nō est amicitia. ergo qui ex caritate diligūt deum nō debēt dici habere amicitia ad deum. antecedens p̄batur sic. Nihil est ita propriū amicitie sicut cōnuere amico. vt p̄b̄s dicit. viij. ethi. sed caritas est hominis ad deum ad quem nō est hominis diuersitas. ergo caritas talis nō est amicitia. ¶ Tertio sic. seruitus et amicitia nō videntur inter se comparari. Unde dicit dñs. Non dicaz vos seruos sed amicos. sed beatus bartholomeus et alij apostoli sancti semper manēt sub seruitute dei. Unde quilibet eorū dicit illud ps. Ego seruus tuus et filius ancille tue. ergo videt̄ q̄ nō sunt dicēdi amici dei. ¶ Quar̄ et argumētō xp̄i quo dicit. Vos dicit amicos. q̄ omnia que audiui a patre meo nota feci vobis. Arguitur sic. xp̄s nō fecit eis oia nota que audiuit a patre suo. vt pat̄. non enim essent capaces tantę sapientie q̄tam susceperat filius a patre. ergo semper serui et nō amici sunt dicēdi. ¶ In oppositum est euangelii p̄sens. Et de beato bartholomeo dicit in historia. cum quereret idolū q̄ esset bartholomeus. r̄dit. Amicus dei sum. ¶ Respōdeo dicēduz q̄ beatus bartholomeus vere dicitur amicus dei est et alij apostoli. Conclusio pat̄ et verbo xp̄i dicentis. Non dicam vos seruos sed amicos. Et iterū. Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis. Ratione sic. Quia dilexerūt deum ex caritate. sed caritas est quedā amicitia. Pro quo notandū q̄ vt habetur. ij. q. xxiij. arti. primo. ¶ Sm̄ philozophuz. viij. ethicoz. Non quilibet amor habet rationē amicitie. s̄ amor qui est cum beniuolentia.